

Sammanfattning av inkomna remissvar samt Länsstyrelsens bemötande avseende översyn av riksintresse för friluftslivet Södermanlands län

Länsstyrelsen redovisar här inkomna remissynpunkter av betydelse gällande den genomförda översynen av riksintresseområden för friluftslivet enligt 3 kap miljöbalken. I förekommande fall kommenteras/bemöts inkomna synpunkter samt ändringar och andra ställningstaganden. Inledningsvis behandlas generella synpunkter på remissförslaget. De som har lämnat skriftliga synpunkter på remissen är följande:

Länsstyrelsen i Örebro län
Vingåkers kommun
Katrineholms kommun
Gnesta kommun
Strängnäs kommun
Eskilstuna kommun
Nyköping kommun
Oxelösunds kommun
Flens kommun
Trosa kommun
Nordiska museet
Statens Fastighetsverk
LRF Konsult
LRF, lokalavdelning Årdala-Helgesta-Hyltinge
Holmen Skog AB
Jägarförbundet Öster Malma
Föreningen Sörmländska Jordägare
Naturskyddsföreningen Sörmland
Eskilstuna Naturskyddsförening
Föreningen Södermanlands Ornitologer
Svenska Klätterförbundet
Johan Löwen
Marie von Plomgren
Göran Altstedt

Generella synpunkter

Inskränkningar

Föreningen Sörmländska Jordägare, LRF Årdala-Helgesta-Hyltinge, Johan Löwen m.fl. anser att utpekandet av riksintresseområden kan bli ett hinder i verksamheten därför ska utvecklingshämmande regelverk på markens användande undvikas. *Holmen Skog* anför att om riksintresseområden beläggs med långtgående restriktioner kan detta påverka skogsbruket.

Länsstyrelsens kommentar

Riksintressen enligt miljöbalkens 3 kapitel utses av centrala myndigheter inom sina respektive ansvarsområden. Naturvårdsverket föreslår, pekar ut, anspråk på områden av riksintresse för friluftsliv enligt miljöbalkens 3 kapitel 6 §. Några föreskrifter med stöd av miljöbalken finns inte för ett riksintresse. Ett riksintresse ska beaktas av kommun i sin planläggning men är inte bindande i förhållande till enskilda. Riksintresset - det rörliga friluftslivet - utgör inget hinder för småskalig exploatering som byggnation av enstaka hus och etablering av mindre verksamheter. Jord- och skogsbruk kan skötas helt normalt. Syftet med riksintressen är att förhindra storskalig exploatering, dvs. det får inte påtagligt skada det värde riksintresset ska skydda. Eventuell ändrad markanvändning prövas i enlighet med gängse lag (miljöbalken, skogsvårdslagen, plan- och bygglagen). Denna prövning sker oavsett om en planerad verksamhet avses äga rum i ett riksintresse eller ej. Därför anses inte ett utpekande av ett anspråk innebära några direkta inskränkningar för den enskilda markägaren.

Proportionalitetsprincipen

Föreningen Sörmländska Jordägare framför att proportionalitetsprincipen bör tillämpas vid inrättande av ett riksintresseområde.

Länsstyrelsens kommentar

Proportionalitetsprincipen innebär att en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen ska göras när det är fråga om prövning av en planerad åtgärd. Den kan inte sägas vara tillämplig vid ett utpekande av riksintresse eftersom detta inte innebär något förpliktigande för den enskilde. Det är först när det fordras en prövning av tillåtligheten av en planerad åtgärd som principen ska tillämpas.

Konsekvensanalys

Föreningen Sörmländska Jordägare saknar konsekvensanalyser vid inrättandet av riksintresseområden.

Länsstyrelsens kommentar

Målet med all markanvändning är att mark och vatten ska användas för det eller de ändamål de är bäst lämpade för. Miljöbalken anger att 3 kap. omfattar geografiskt avgränsade områden som är av nationell betydelse för vissa samhällsintressen kan klassas som riksintresse. Konsekvensanalys av utpekade anspråk för riksintressen görs inte, bl.a. för att saknas stöd för detta men framförallt för att konsekvenserna ska bedömas vid en eventuell framtida exploatering av området.

Datum

2014-02-27

Dnr

511-856-2013

Vägledning i samband med ärendehandläggning

Från *kommunalt* håll framförs att Länsstyrelsen bör vägleda kommunerna hur man ska hantera konfliktsituationer mellan olika riksintressen.

Länsstyrelsens kommentar

Bestämmelserna i 3 kapitlet miljöbalken utgår från att man med god planering och hänsynstagande ska kunna använda mark- och vattenområden för flera olika ändamål. Men olika intressen och önskemål om användning av ett område kan både konkurrera och stå i direkt konflikt med varandra. Att ett område anges som riksintresse för ett visst ändamål markerar dock vilket intresse som ska ges företräde framför andra allmänna och enskilda intressen när frågor om markanvändning avgörs. Ett och samma område kan vara utpekade som riksintresse för flera samhällsintressen. Ibland kan intressena vara oförenliga och en avvägning mellan intressena krävs. Miljöbalkens hushållningsbestämmelser anger att när två eller flera riksintressen står mot varandra ska företräde ges åt det som på bästa sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. I de fall där ett riksintresse enligt 3 kapitlet och riksintresse enligt 4 kapitlet står i konflikt med varandra ska normalt företräde ges åt riksintresset enligt 4 kap. En väl genomarbetad översiktsplan, framtagen i dialog mellan kommun och länsstyrelse och där konflikter mellan riksintressen belysts, kan ge vägledning i fråga om hur motstående riksintressen ska hanteras och prioriteras.

Förebygga risk för ökat slitage – samarbete mellan länsstyrelsen, kommuner, markägare och andra organisationer

Flera remissinstanser efterlyser mer samarbete för att kunna förebygga slitage i naturen inom utpekade områden.

Länsstyrelsens kommentar

För att förebygga slitage riksintressen för friluftsliv sker idag ett visst samarbete mellan Länsstyrelsen, kommuner och organisationer som kommer områdena till del. Men detta arbete kan naturligtvis utvecklas och bli bättre. Det finns idag flera aktörer som enskilt gör mycket värdefulla insatser och några jobbar tillsammans. Föreningen Sörmlandsleden gör ett förnämligt arbete i Sörmland för att tillgängliggöra natur, tack vare att ett 150-tal personer jobbar ideellt med skötseln av leden. Deras arbete stöds av hundratals markägare som upplåter mark och skilda myndigheter och privatpersoner som hjälper till ekonomiskt eller på annat sätt. Statens Fastighetsverk och Holmen samt skogsallmänningar m.fl. gör också förtjänstfulla insatser för friluftslivet. Föreningar anordnar exkursioner i värdefulla naturområden. Nämnas kan att Länsstyrelsen sköter friluftslivs-anläggningar i åtskilliga naturreservat i länet varav ett 80-tal är bildade i riksintresseområden för friluftsliv. Vi har dessutom möjlighet, sen knappt drygt 10 år tillbaka, att fördela s.k. LONA-bidrag till kommunerna, så att de kan förbättra tillgängligheten till framförallt tätortsnära natur.

Datum

2014-02-27

Dnr

511-856-2013

Besöksräkning

Föreningen Sörmländska Jordägare m.fl. anser att statistik för hur många personer som har besökt de nuvarande riksintresseområdena bör ligga till grund för utpekandet av områden.

Länsstyrelsens kommentar

Att genomföra besöksräkningar för att utpeka ett riksintresse är inget som behöver göras enligt de riktlinjer som finns för översynen. I vissa områden har emellertid Länsstyrelsen en god uppfattning om hur välfrekventerat ett område är genom utförda trafikräkningar samt personregistreringar. Även Föreningen Sörmlandsleden har tillhandahållit sådan information som varit värdefullt i sammanhanget.

Dialogen med markägarna

Föreningen Sörmländska Jordägare, Holmen, m.fl. efterlyser en konstruktiv dialog och tidig information kring översynen.

Länsstyrelsens kommentar

Länsstyrelsen har följt riktlinjerna för översynen. För att ge möjlighet till diskussion och frågor kring översynen har Länsstyrelsen haft en bred remissrunda samt flertalet informationsträffar. Remissen genomfördes under tiden 20 okt-20 dec 2013. En träff har genomförts med sammanslutningen *samrådsgruppen för naturvård*, då företrädare från de större markägarorganisationerna, friluftslivsföreningar, kommuner var representerade. Länsstyrelserna har träffat företrädare för länets kommuner vid två tillfällen som utgjorts av planeringsföreträdare samt kommunekologer. Riktade utskick har gjorts till större jord- och skogsägare och vissa organisationer, t.ex. Holmen, Fastighetsverket, Svenska Jägarförbundet, Sörmlandsleden etc. Självfallet hade det varit bra om enskilda markägare inom aktuella riksintresseområden hade kunnat samlas för att informeras om översynen. Något utrymme för en sådan dialog har inte funnits. Man ska också komma ihåg att utpekandet i sig inte är något rättverkande beslut – bara anspråk.

Ytterligare föreslagna områden

Flera instanser har namngivet/diskuterat andra områden som skulle kunna vara aktuella för ett utpekande. Länsstyrelsen har granskat de föreslagna områdena och anser att de i dagsläget inte uppfyller riktlinjernas huvud- och stödkriterier, bl.a. att de inte har anordningar och friluftsktiviteter i tillräcklig omfattning.

Länsstyrelsens kommentar

Eskilstuna kommun har föreslagit ytterligare områden som är lämpliga som riksintresse för friluftslivet. Länsstyrelsen har diskuterat förslagen och anser emellertid att de inte fullt ut uppfyller de ställda huvudkriterierna. Bland annat bör tillgängligheten och serviceanordningar förbättras för föreslagna områden.

Synpunkter på den enskilda riksintresseområdena, D1-D14

Bråviken-Tunaberg (D1)

Inkomna synpunkter

Nyköpings kommun

Nyköpings kommun har framfört att ”bullerstörande verksamheter”, som anges i värdebeskrivningen, skulle kunna få som konsekvens att jordbruk och vindkraft inte kan komma ifråga inom området. Kommunen påtalar att viss sträckning av Sörmlandsleden kommer att utgå från riksintresseområdet om arealen minskas. Man föreslår att området utökas med Stora Bötet, Gälkhyttedammen samt Marsviken.

LRF

Anser att markområdet på fastlandet kan utgå, eftersom detta utnyttjas i mindre grad.

Länsstyrelsens kommentar

Pågående jordbruk inte är att betrakta som bullerstörande verksamhet och kan därför bedrivas. Sörmlandsleden har huvudsakligen kvar sin sträckning inom området. Förbättringar har gjorts under senare år för att öka tillgängligheten i de kustnära naturreservaten inom riksintresseområdet, bl.a. med friluftslivsanläggningar och ökad tillsyn. Att utvidga riksintesseområdet med Stora Bötet och Gälkhyttedammen samt Marsviken har diskuterats. Länsstyrelsen gör emellertid den bedömningen att dessa områden inte uppfyller ställda kriterier eftersom de i dagsläget bedöms i första hand vara av regionalt intresse. Riksintesseområdet kan minskas i nordväst och nordost, men utökas norrut mot Buskhyttan, där kulturmiljövärdena är utpekade som riksintesse och ger berikande upplevelser. Under senare år har flera reservat bildats utmed Bråviken och fler är planerade, vilket ytterligare stärker motivet att behålla riksintesseområdet.

Södermanlands kust och skärgård (D2)

Inkomna synpunkter

Oxelösunds kommun

Kommunen föreslår att Furön, Korsholmen, Bjurshalsen, Myrskär, Ålö och Lilla Trässö samt delar av Jogersö (ej bebyggelsen) bör ingå i riksintresset.

Trosa kommun

Kommunen anser att gränsdragningen skall väljas med omsorg för att ge legitimitet åt riksintresset. Källviksvägen bör utgöra gräns åt väster. Man anser vidare att bebyggelsen vid Mättinge samt nybebyggelsen vid Källvik bör ligga utanför riksintresset. Stensund kan mycket väl inkluderas i riksintesseområdet.

Nyköpings kommun

Nyköpings kommun anser att fortsatt utveckling av verksamheter och boende i skärgården är en förutsättning för att riksintresset friluftsliv ska bestå. Kommunen ställer sig positiv till att

Datum

2014-02-27

Dnr

511-856-2013

Strandstuviken, Ångaviken och Sjöboviken ingår, men vill ha motiv för de två sistnämnda objekten.

Länsstyrelsens kommentar

Länsstyrelsen inkluderar de föreslagna mark- och vattenområden som Oxelösunds kommun föreslår. Att kommunen sommartid anordnar båtturer till flera öar, har anordnat besöksbryggor och sanitära anläggningar samt främjar båtlivet generellt i området, gör att området uppfyller kriterierna för riksintresse.

Gränsdragningen för riksintresseområdet dras vid Källviksvägen (gräns åt väster). Bebyggelsen vid Mättinge samt nybebyggelsen vid Källvik undantas inte eftersom dessa områden också är viktiga för friluftslivet. Källvik är dessutom en strategisk viktig knutpunkt för kommunikationer i Bälinge skärgård. Stensund inkluderas i riksintesseområdet.

Länsstyrelsen delar Nyköpings kommuns uppfattning att fortsatt utveckling av verksamheter och boende i skärgården är viktiga för att riksintresset skall bestå. Ångaviken och Sjöboviken inkluderas i riksintresset. I det förstnämnda området finns en mindre båthamn för fritidsbåtar belägen och i det senare området finns värdefulla hävdade havsstrandängar som motiverar att dessa vikar ingår.

Tullgarn (D3)

Inkomna synpunkter

Trosa kommun

Ser positivt på att området minskas i väster och att Pilskogen lyfts bort. Anser att gränsen bör gå västerut fram till järnvägen. I övrigt är minskningen av området lämplig. Man anser att det är av betydelse att avgränsningar görs på ett sådant sätt att allmänhet, kommuner, fastighetsägare m.fl. får en förståelse för riksintressets syfte. Området väster om södra stambanan, vid Nora, föreslås tas bort.

Länsstyrelsens kommentar

Gränserna justeras enligt kommunens framförda synpunkter. Avgränsningarna har i samband med översynen gjorts mer ändamålsenliga än tidigare. Självfallet har hänsyn tagits till detaljplaner etc. Efter de samtal som Länsstyrelsen fört med Naturvårdsverket har dock framhållits att avgränsningar inte skall vara "detaljerade" och göras på fastighetsnivå.

Nynäs (D4)

Inkomna synpunkter

Nyköpings kommun

Datum

2014-02-27

Dnr

511-856-2013

Kommunen anser att gränsen kan dras utmed kustvägen. Insjöarna bedöms inte vara av sådant värde att de bör ingå i anspråket. Anser vidare att gränsen ska justeras så att hela fritidshusområdet Gisekvarn läggs utanför riksintresset.

Trosa kommun

Gisekvarn med tillhörande bebyggelse bör utgå från riksintresset. Man är även positiv till att ta bort området sydväst om sjön Björken.

Länsstyrelsens kommentar

Förslaget ändras så att fritidsområdet Gisekvarn utgår ifrån förslaget till riksintresse. Med tanke på Nynäs Slots höjda ambitioner inom reservatsförvaltningen, gällande såväl naturvård som friluftsliv, har reservatsområdet med omnejd en mycket god framtidspotential att locka fler besökare till området. Länsstyrelsen anser att området uppfyller ställda kriterier. Områdets nordvästra del kan emellertid utgå, eftersom detta geografiska område nyttjas i mindre omfattning av allmänheten.

Nyköpingsån (D5)

Inkomna synpunkter

Nyköpings kommun

Anser att Nyköpingsån ska vara kvar som riksintresse. Mål som kommunen har med området är att, 1) att låta kommunen driva och förvalta vattenkraftanläggningar i Nyköpingsån, 2) att utföra utredningar, planering och genomförande insatser rörande vattenmiljön, 3) genomföra åtgärder såsom migration och reproduktion av fisk och sammanhängande vattenområden, 4) att verka för förbättrade möjligheter för att kunna bedriva vattensportverksamhet i ån. Kommunen önskar fortsatt dialog kring Nyköpingsån.

Länsstyrelsens kommentar

Med de ambitioner som kommunen har med området finns goda förutsättningar att utveckla området och att därmed locka fler besökare, såväl från närområdet som utanför länet. Därmed når Nyköpingsån upp till ställda kriterier för att utgöra riksintresse.

Åkers bergslag (D6)

Inkomna synpunkter

Strängnäs kommun

Kommunen anser att området bör ha kvar sin nuvarande utbredning, med vissa justeringar. Området bör även omfatta den ”anslutningsled” som sammankopplar Läggesta järnvägsstation med Sörmlandsleden etapp 15. Bland annat för att förtydliga möjligheten till ”train and walk” vid marknadsföring av friluftsmöjligheter i kommunen. Strängnäs kommunen påtalar att Marvikarna och Kalkbro är områden som lockar besökare från såväl Sverige som övriga Europa. Kommunen anser vidare att Gripsholmsviken bör omfattas av riksintresset vilket är linje med destinations-

Datum

Dnr

2014-02-27

511-856-2013

utveckling och upplevelseturism. Man framhåller vidare att det är viktigt att förslaget till ny avgränsning av riksintresset, inklusive formuleringarna i värdebeskrivningarna, inte hämmar de redan begränsade utvecklingsmöjligheterna till följd av stadens kulturhistoriska värden. Även Lövnäsviken och Gunnviksviken bör ingå. Mälsåker slott med omgivningar är ett attraktivt besöksmål med 60 000 besökare som bör ingå i riksintresset. Andra viktiga områden, som kan få betydelse längre fram, är pilgrimsleden på Fogdö, cykellederna runt Stallarholmen och Sörfjärden med möjlighet till fågelskådning och kanotpaddling. Även den gamla banvallen mellan Eskilstuna och Åkers styckebruk kan i framtiden få betydelse för friluftslivet i kommunen.

Flens kommun

Kommunen har inget att erinra över att gränsen justeras för riksintresseområdet.

Gnesta kommun

Gränsjusteringen är motiverad. Kommunen föreslår att riksintresset utvidgas längs hela Sörmlandsledens sträckning fram till Ånhammar. Vid Ånhammar passerar dessutom cykelleden Näckrosleden. Vid Ånhammar finns gårdsmuseum och caféverksamhet invid Sörmlandsleden.

Holmen

Anser att området är för stort och alltför grovt avgränsat. Området bör minskas i yta. Förordar en mer detaljerad avgränsning. Farhågan är att möjligheten att bedriva ett uthålligt skogsbruk kan begränsas och försvåras av områden som utpekats som riksintressen. Det finns risk för restriktioner. För att förebygga risk för ökat slitage bör ett samarbete initieras mellan länsstyrelsen, kommuner och markägare. Man önskar att markägare bereds tillfälle till dialog genom informationsträff om översynen av riksintresseområden för friluftsliv.

Naturskyddsföreningen Sörmland och Föreningen Södermanlands Ornitologer

Förutsättningarna för friluftsliv med stora - till mycket stora - upplevelsevärden är väl beskrivna. Understryker lättillgängligheten och närheten till Stockholmsregionen.

Föreningen Sveriges Jordägarförening

Framhåller att sjöarna vid Marvikarna bör vara tillfyllest för friluftslivet. Anser vidare att besöksräkning bör ha genomförts i de nu gällande riksintresseområdena innan ett nytt utpekande görs.

Länsstyrelsens kommentar

Länsstyrelsen ändrar förslaget så att huvuddragen av Strängnäs kommunens framförda synpunkter höras. Riksintresseområdet bibehålls med undantag av att området reduceras i sydväst och i öster på grund av att dessa områden inte når ställda kriterier, främst på grund av att förutsättningarna för berikande upplevelser och friluftaktiviteter inte är tillfyllest. Området omfattas av en anslutningsled som sammanlänkar Läggesta järnvägsstation med Sörmlandsleden. Strängnäs kommuns ambition att marknadsföra konceptet ”train and walk” är mycket lovvärt. Områdets tätortsnära läge till Stockholmsregionen är mycket strategisk och närheten till Strängnäs och Läggesta/Mariefred bidrar till att riksintresseområdet har en stor utvecklingspotential. Det finns

Datum

2014-02-27

Dnr

511-856-2013

en stor outnyttjad potential för friluftsliv i stora delar av kommunen som framöver kommer att vara betydelsefull för att locka nya invånare.

Prästfjärden-Grönsöfjärden-Gripsholmsviken (D7)

Inkomna synpunkter

Strängnäs kommun

Kommunen föreslår en förändrad avgränsning. Hela Gripsholmsviken bör ingå. Utvidgning bör göras vid Lövnäsviken och Gunnviksviken söder om Herresta fritidsområde. Mälsåker slott bör tas med då över 60 000 besökare kommer till slottet årligen. Generellt bör vid avgränsningsarbetet i vattenområden viktiga angöringspunkter ingå och beskrivas i värdebeskrivningarna.

Länsstyrelsens kommentar

Länsstyrelsen ändrar förslaget så att huvuddragen av kommunens framförda synpunkter beaktas. Anspråket för riksintresset utvidgas västerut mot Mariefred-Läggesta eftersom vattenområdet i Gripsholmsviken och dess stränder blivit allt viktigare för friluftslivet. Lövnäsviken och Gunnviksviken söder Herresta fritidsområde samt Mälsåker slott ingår dessutom i riksintresset.

Sundbyholmsområdet (D8)

Inkomna synpunkter

Eskilstuna kommun

Området bör ha kvar sin nuvarande gräns. Man framhåller att en viss justering kommer att behöva göras för att harmonisera den nya naturreservatsgränsen som Eskilstuna kommun kommer att fastställa inom kort för området. Gränsjustering avses göras vid fritidsbebyggelsen vid Sundbyholm.

Länsstyrelsens kommentar

Anspråket på riksintresset behålls men gränserna korrigeras enligt kommunens förslag.

Ridö-Sundbyholmsarkipelagen (D9)

Inkomna synpunkter

Eskilstuna kommun

Anser att området kan ha kvar sin nuvarande gräns.

Strängnäs kommun

Kommunen framhåller att området bör ha kvar sin nuvarande gräns.

Naturskyddsföreningen Sörmland och Föreningen Södermanlands Ornitologer

Datum

2014-02-27

Dnr

511-856-2013

En mycket angelägen åtgärd är att göra öarna tillgängliga för båt- och friluftsliv och anlägga bryggor i vindskyddade lägen. Det måste givetvis ske kontrollerat och med hänsyn till känsligt fågelliv. Kanaliserat fritidsfiske är en resurs att utveckla.

Länsstyrelsens kommentar

Området har kvar sin nuvarande gräns, men en viss anpassning görs till den nya reservatsgräns som Sundbyholmsområdet kommer att erhålla inom kort. I samband med det nuvarande naturvårdsprojektet Life MIA kommer i området anordningar för friluftslivet, t.ex. information och sanitära anläggningar, att iordningställas. Möjligheten till att utveckla friluftslivet i området är goda och därför sker för närvarande samtal med Eskilstuna kommunen om framtida satsningar.

Hjälmare kanal (D10)

Inkomna synpunkter

Eskilstuna kommun

Endast mindre gränjusteringar bör göras mot Västmanland.

Naturskyddsföreningen Sörmland och Föreningen Södermanlands Ornitologer

På sikt föreslås att gamla brukningsvägar utmed kanalen rustas upp för vandring, cykel och kanske ridning i samarbete över länsgränsen och med markägaren Sveaskog. Området är en resurs för besöksnäringar.

Länsstyrelsens kommentar

Länsstyrelsen ändrar gränstragningen i norr enligt Eskilstuna kommuns förslag.

Hjälmaren och Julita (D11)

Inkomna synpunkter

Länsstyrelsen i Örebro län

Länsstyrelsen är positiv till förslaget att bibehålla Hjälmaren som riksintresse eftersom det stärker den föreslagna utvidgningen av riksintresset i västra delen av Hjälmaren. Länsstyrelsen ser gärna en fortsatt dialog om Hjälmaren med berörda länsstyrelser.

Eskilstuna kommun

Kommunen bedömer att området är fortsatt viktigt och att ny avgränsning är relevant. Ett område som är beläget utanför riksintresset men som är välfrekventerat, är Söderheden, sydost Näshultasjön, mellan Bälgviken och Svalboviken. Ett annat område som är intressant är ett större vildmarksområde vid Kvarntorp, Varglyan och Orrsjöbergens naturreservat. Såväl Sörmlandsleden som Näckrosleden finns i området.

Vingåker kommun

Datum

2014-02-27

Dnr

511-856-2013

Kommunen ser sammantaget inget behov av att utöka riksintresset inom del av Öljaren, Ättesta och Österåker med omnejd. Man anser vidare att riksintresset för friluftslivet som ligger vid Hjälmarens strand från Kalkbrottsvillorna till Läppe tas bort.

Katrineholm kommun

Kommunen anser att det är bra att man utvidgar området så att det inkluderar Julita och delar av Öljaren.

Nordiska museet, Julita gård

Museet är positiv till att Julita gård ingår och föreslår gränsjusteringar åt öster så det inbegriper områden värdefulla för friluftslivet.

LRF

Landskapet kring Julita uppfyller kriterierna för utpekandet men knappast landskapet utanför Julitas marker.

Naturskyddsföreningen Sörmland och Föreningen Södermanlands Ornitologer

Föreslår att området utvidgas med Varglyan/Trehörningens brandfält. Näraliggande Ormsjöbergens naturreservat kan inkluderas? Samhällets satsning på naturvård och artbevarande bör göras tillgängliga enligt föreningens uppfattning. Bland mycket annat ger brandfältets succession en "vildmarkskänsla" och upplevelsevärden för friluftsliv, menar man.

Länsstyrelsens kommentar

Gränsen justeras i Öljaren så att kommungränsen följs. Gränsen utvidgas österut vid Julita enligt framförda synpunkter. Nuvarande sträckning mellan Läppe och Hjälmarsvik bibehålls.

Båven (D12)

Inkomna synpunkter

Flens kommun

Kommunen anser att kärrområdet vid Långdunker är ett av många (över 100) områden i länet som besöks av ornitologer. Kommunen delar inte länsstyrelsens uppfattning att just detta kärr är av riksintresse. Långdunkerkärret föreslås därför tas bort.

Gnesta kommun

Gränsjusteringen för området är bra.

Nyköpings kommun

Nyköpings kommun har i samband med framtagandeprocessen för ny översiktplan förklarar Båvenplanen inaktuell. Områdets diversitet motiverar indelning i delområden och kärnområden. Kommunen saknar motivering att området minskas.

LRF Södermanland

Datum

2014-02-27

Dnr

511-856-2013

LRF anser att det är en begränsad turism som sker i sydost och att turismen som finns i området är okontrollerad. Det behövs en bättre förvaltning och tillsyn inom området. LRF anser att området kan omfatta sjöytan och 100 meter upp på strand.

LRF Årdala

Lokalavdelningen har svårt att förstå motiven till storleken på området och framhåller att turismen är begränsad i sydost och delvis är okontrollerad. Det krävs en bättre förvaltning och tillsyn. Anser att området kan omfatta sjöytan och 100 meter upp på strand. Man framhåller att Länsstyrelsen behöver ta ställning till hur det ökade båtlivet inverkar på riksintresset.

Holmen

Anser att det är bra att området har minskats ner i areal.

Naturskyddsföreningen Sörmland och Föreningen Södermanlands Ornitologer

Här ser vi utvecklingspotential för t ex besöksnäringarna i Båven. Flens kommun har senaste 10-årsperioden odlat intressanta tankar för att utveckla förutsättningarna för Båven som resurs för friluftsliv och besöksnäring. Dessa idéer kan med fördel utvecklas.

Länsstyrelsens kommentar

Området areal har minskats ner i samtliga vädersträck. Motivet till detta är att friluftslivet inte har varit i den omfattningen som riktlinjerna för översynen stadgar. De borttagna områdena har inte bedömts vara viktiga för många människors friluftsliv och de har heller inte nyttjats ofta och mycket. Friluftslivs-aktiviteterna har heller inte varit så mångfacetterade i dessa delområden. Efter önskemål från Flens kommun har Långdunkerkärret, norr Sparreholm, tagits bort från området. Länsstyrelsen anser inte att riksintresset kan upprätthållas om området enbart omfattar sjöytan (Båven) och 100 meter upp på strand. Vattnet och landområdet runt sjön är redan idag nationellt unikt ur natur- och friluftslivssynpunkt. Det finns en stor potential att utveckla friluftslivet.

Klämningen–Österheden (D13)

Inkomna synpunkter

Gnesta kommun

Kommunen anser att området är väl valt men anser att Stora och Lilla Hammarbosäter bör falla utanför riksintresseområdets gräns.

LRF

LRF anser att förslaget innebär stor inskränkning gällande skogsbruk. Inom området sker ingen omfattande turistisk verksamhet. Man ska kunna få bygga vindkraft.

Naturskyddsföreningen Sörmland

Fantastiskt med ett område som detta i en tillväxtregion och samtidigt i så nära anslutning till Stockholmsområdet

Länsstyrelsens kommentar

Området utgörs av en populär sjö och ett vildmarksartat skogsområde med ett flertal naturreservat. I öster pågår reservatsbildningar. En mycket populär och viktig badplats finns i södra delen av Klämningen. Många verksamheter finns inom eller i nära anslutning till området såsom stuguthyrning, fritidshusbebyggelse, orörda områden (vildmarksområden). Fiske, båtliv, kanoting, naturvandringar, jakt samt svamp- och bärplockning är några viktiga friluftslivsaktiviteter som är viktiga för många människors friluftsliv. Området har under senare år fått en allt större betydelse som friluftsområde för boende i västra Stockholmsregionen, för Gnesta och Strängnäs kommuner. Inom området går delar av Sörmlandsleden som lockar vandrare från Stockholmsregionen och även utländska turister. Potentialen är stor för friluftsliv där avskildhet, tysthet och vildmark söks. Området är sett utifrån dess kvalitéer ett väl utpekad riksintresse.

Likstammenområdet (D14)

Inkomna synpunkter

Gnesta kommun

Kommunen anser att det är tveksamt om kriterierna uppfylls för att avsätta hela detta skogsområde som riksintresse. Förvaltningens förslag är att invid sjön Likstammen i Gnesta kommun sätts gränsen vid vägen mellan Karlsvik och Grindvikskvarn.

Nyköpings kommun

Ställer sig frågande till om området kring Likstammen hyser de kvaliteter som krävs för anspråk som riksintresse. Kommunen upplever inte området som tillgängligt. Omgivningarna kring Tovetorp bör övervägas att tas med, i det fall Likstammen blir kvar som riksintresse.

Johan Löwen, Sjösa gård

Motsätter sig att markområden som berör fastigheten Aspa 3:1 omfattas av riksintresset.

Holmen

Anser att riksintresset utgår. Framhåller att nuvarande naturreservat och fågelskydd är tillräckligt många för att tillgodose friluftslivet.

Naturskyddsföreningen Sörmland och Föreningen Södermanlands Ornitologer

Föreningen pekar på områdets närmast unika möjligheter till mångbruk i landskapsförvaltningen. För att garantera Likstammens mycket höga vattenkvalité måste hela tillrinningsområdet till Likstammen ingå i förvaltningsområdet. Detta är viktigt då vattenkvalitén i Likstammen är så avgörande.

Jägarförbundet

Jägareförbundet Öster Malma är i grunden positivt inställd till friluftsliv och välkomnar fler människor ut i markerna. För en markägare kan dock ett riksintresse ses som en inkörsport till kommande restriktioner och begränsningar. Skjutbanan på Öster Malma, som i föreslagen gränsdragning ligger i direkt anslutning till området, är av största vikt för Jägarförbundets verksamhet på Öster Malma. Länsstyrelsen skriver återkommande:” åtgärder, verksamheter och

Datum

Dnr

2014-02-27

511-856-2013

andra intressen som påtagligt kan skada områdets värden är bebyggelseexploatering, byggande av vindkraftverk samt bullerstörande verksamheter.” Jägareförbundets uppfattning är att skrivningen behöver förtydligas och förklaras. Förslaget är att Länsstyrelsen bereder markägare tillfälle till dialog genom en informationsträff om översynen av riksområden i Södermanlands län.

Länsstyrelsens kommentar

Området utgörs av ett större vildmarksartat skogsområde med en mycket värdefull sjö, ett flertal naturreservat, värdefulla ängs- och hagmarker m.fl. I Ett flertal reservatsbildningar pågår. Likstammen är en av länets mest värdefulla insjöar med ett synnerligen rikt fågelliv. Ett av länets största storlomsbestånd finns här. Berguv och havsörn finns inom området. Fiske, naturvandringar, jakt samt svamp- och bärplockning är viktiga friluftslivsaktiviteter som här kan utövas som är viktiga för många människors friluftsliv. Området har under senare fått en allt större betydelse som friluftsområde för boende Gnesta och Nyköpings kommuner. Till Jägarförbundets anläggning vid Östermalma, väster om Likstammen, kommer en stor mängd besökare årligen, även från utlandet. Här bedrivs en omfattande kursverksamhet som har koppling till friluftsliv. Förutsättningarna är stora för friluftsliv när avskildhet, tysthet och vildmark söks. Området är sett utifrån dess kvalitéer ett väl utpekat riksintresse.